

การประชุมวิชาการครั้งที่ 15 ประจำปี 2563

สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวชิชาชีพอาจารย์และองค์กร ระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (ควอก)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับการศึกษาแบบออนไลน์: นวัตกรรมการสอนใหม่ในยุคพลิกผัน

Active Learning in Online Learning Environment: Innovative Teaching for Disruptive Era

พศ.ดร.ชณิตก์ พูนเดช

สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

chanutp@g.swu.ac.th

บทความวิชาการนี้ได้นำเสนอถึงประเด็นการปรับตัวของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ในยุคพลิกผันนี้ ด้วยการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นเครื่องมือสำคัญ ซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับการศึกษาแบบออนไลน์นั้น เป็นนวัตกรรมที่น่าจดเด่นของทั้ง 2 วิธี คือ **การจัดการเรียนรู้เชิงรุก** และ **การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์** มารวมเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อทำให้การเรียนการสอนออนไลน์นั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยนวัตกรรมนี้ จะช่วยสร้างความน่าสนใจและสร้างจุดต่างให้แก่หลักสูตรที่จะเปิดสอนออนไลน์ รวมทั้งสร้างคุณภาพให้แก่ผู้เรียนออนไลน์อีกด้วย

Active Learning in Online Learning Environment

Active Learning

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ มีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ นอกเหนือจากการฟังบรรยายการสอนจากผู้สอน (Passive learning) เพียงอย่างเดียว ซึ่งมีข้อดีหลายประการ เช่น

- ✓ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- ✓ สร้างบรรยากาศการเรียนแบบมีส่วนร่วม
- ✓ ฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ✓ เน้นทักษะการคิดขั้นสูง เช่น การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมิน
- ✓ สร้างความคึกคักในการจดจำเนื้อหา
- ✓ สร้างแรงจูงใจและความผูกพันในการเรียน

ผู้เรียน จะมีส่วนร่วมในการเรียนและมีปฏิสัมพันธ์ผ่านเครื่องมือต่าง ๆ ของระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ผู้สอนออกแบบไว้

ผู้สอน เปลี่ยนบทบาทจากผู้ผลิตหรือผู้ถ่ายทอดบทเรียนเพียงอย่างเดียว ไปสู่การเป็น Facilitator หรือ Coach

สภาพแวดล้อมของระบบออนไลน์ เปลี่ยนจากการใช้ระบบเป็นเพียงเครื่องมือเพื่อส่งต่อเนื้อหาการเรียน เป็นสภาพแวดล้อมการเรียนที่เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ

Online Learning

รูปแบบการเรียนการสอนที่มีการจัดกิจกรรมการสอน โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดการสอน ปัจจุบันจะใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาเป็นสื่อกลางหลักในการถ่ายทอด ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลา ซึ่งมีข้อดีหลายประการ เช่น

- ✓ เรียนได้โดยไม่จำกัดสถานที่ และเวลา
- ✓ ขยายฐานผู้เรียนได้กว้างมากขึ้น เนื่องจากไม่มีข้อจำกัดด้านการเดินทาง
- ✓ สร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ทุกคน
- ✓ ลดต้นทุนในการจัดการเรียนการสอนได้
- ✓ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยง่าย
- ✓ ผู้สอนสามารถผสมผสานเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้โดยง่าย

“ การสร้างความแตกต่างเพื่อเพิ่มโอกาสเป็นสิ่งสำคัญ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับการศึกษาแบบออนไลน์นั้น เป็นนวัตกรรมการสอนใหม่ในยุคพลิกผัน ที่นำข้อดีของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ มารวมเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งนวัตกรรมนี้ สามารถสร้างจุดเด่นให้แก่หลักสูตรออนไลน์ ที่จะช่วยสร้างทางเลือก และเพิ่มความน่าสนใจให้แก่ผู้สนใจเลือกเรียนได้ ”

